

קידום ניטור ואיזון חולי לב וסוכרת ע"י רוקחי מכבי פארם

אביבה בן-ברוך - חוקרת במחלקת ניהול איכות | שרה גביש - רוקחת ראשית מכבי פארם
ד"ר שירי גיא-אלפנדרי - מערך הרוקחות והפרמקולוגיה | מגר' ורד רב-הון - רוקחת מחוזית, מחוז דרום
מגר' טלי קניג - רוקחת מחוזית מחוז המרכז | עדנה בר-רצון - מנהלת מחלקת ניהול איכות
ג'ניפר דורטל - חוקרת במחלקה להערכה ומחקר | נעמה שמיר שטיין - מנהלת המחלקה להערכה ומחקר

רקע

רוקחי מכבי פארם באים במגע יומיומי עם חברי מכבי לצורך ניפוק, הדרכה ויעוץ על תרופותיהם. הנגשת מידע רפואי הקשור לאיזון מחלות כרוניות או ביצוע בדיקות במעמד הניפוק יכולה לתרום לשיפור ההיענות, לקידום יישום ההמלצות שניתנו ע"י הרופא המטפל, לחיזוק הקשר בין הרופא לבין צוות בית המרקחת לתרום לקידום איכות הטיפול בחברי מכבי ולהעצמת הרוקח.

מטרה

הגברת הענות לטיפול ולביצוע בדיקות דם למעקב.

אמצעי:

- מתן הסבר על ידי רוקחי מכבי פארם על חשיבות ומשמעות איזון פרמטרים קליניים לחולים הכרוניים במעמד ניפוק התרופות
- מתן כלים ליעוץ רוקחי אפקטיבי לניטור חולי לב וסוכרת במעמד ניפוק התרופות

אוכלוסיית היעד:

חולי סוכרת ו/או דיסליפידמיה שלא ביצעו בדיקות בשנה האחרונה וחולי סוכרת עם חוסר איזון ניכר ($HbA1C > 9$).

שיטות

- נבנה מודל הפעלה המבוסס על התראות לרוקחים במעמד ניפוק התרופות, לצורך הנעת המטופלים לביצוע בדיקות המעקב הנדרשות, שיפור היענות לטיפול התרופתי ופניה לרופא המטפל במקרה של חוסר איזון הדורש שינוי תרופתי.
- כל התראה סומנה במערכת בקוד ייעודי לצורך מעקב.
- במידה ועלה צורך בהדרכה מעמיקה לשיפור בעיות היענות, ניתנה למטופל אפשרות לתיאום מפגש ייעוץ נפרד בחדר הייעוץ או בזום ע"י הרוקחים המייעצים.

- במקרים של בעיה סוציאלית או צורך ביעוץ תזונתי הרוקח הפנה לגורם המסייע הרלוונטי במחוז.
- המודל הוטמע כפיילוט ב-8 בתי מרקחת ממחוזות דרום ומרכז לאחר שהרוקחים עברו הכשרה ייעודית ומכתב עדכון בנושא נשלח לכלל הרופאים במחוז.

תוצאות

במהלך 2021 הרוקחים התייחסו להתראות ותיעדו ייעוץ יזום ב-43% מהמטופלים. נראית מגמת עליה בהיקף הייעוציים של הרוקחים מתחילת הפרויקט ועד כה. ההסתברות לביצוע בדיקה (LDL ו-HbA1C) גדלה פי 1.7 אחרי שיחת רוקח בהשוואה לקבוצת הביקורת.

ביצוע בדיקת HbA1C			ביצוע בדיקת LDL			
p value	OR	N	p value	OR	N	קטגוריה
-	-	615	-	-	898	ביקורת
0.454	1.097	564	1	1	753	התערבות ללא שיחת רוקח
0.001	1.724	211	<0.001	1.724	261	התערבות עם שיחת רוקח

סיכום ומסקנות

בניית כלים ליעוץ רוקחי במעמד הניפוק מאפשר שילוב רוקחים בקידום הענות לטיפול התרופתי, איזון וביצוע בדיקות שגרה. שיעורי ביצוע שתי הבדיקות LDL ו-HbA1C היו גבוהים יותר בקרב קבוצת ההתערבות פי 1.7 בהשוואה לקבוצת הביקורת.

משיחות עם רוקחי מכבי פארם נמצא שההתערבות מעצימה את המטופלים ואף את הרוקחים, מוסיפה ענין ומונעת שחיקה.

התערבות הרוקחים הינה אפקטיבית ויש להרחיבה.